STORA UTSKOTTETS betänkande N:o 8/1938 i anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om trafik med motorfordon i landskapet Åland.

Landstinget, som i ärendet fått emottaga lagutskottets betänkande N:o 7/1938, har däröver inbegärt stora utskottets yttrande.

Stora utskottet kan icke underlåta att giva lagutskottet sitt fulla erkännande för det utomordentliga arbete lagutskottet i nu ifrågavarande ärende presterat. Stora utskottet har kunnat konstatera, att lagförslaget i lagutskottet undergått den allsidiga och sakkunniga behandling, som man på grund av ärendets omfattande betydelse har rätt att fordra. Under sådana förhållanden har även stora utskottet utan meningsskiljaktighet omfattat lagutskottets förslag, uti vilket endast en mindre ändring i § 28 av utskottet vidtagits.

Såsom vid ärendets första behandling i landstinget framgick, synas meningarna vara delade därom, huruvida hastigheten i fråga om trafik med personautomobil bör vara fri eller begränsad. Inom stora utskottet har även framställts ett ändringsförslag, enligt vilket största tillåtna hastigheten för personautomobil skulle utgöra 65 kilometer i timmen. Utskottet har emellertid efter omröstning beslutat godkänna lagutskottets förslag om fri hastighet. Vid ärendets behandling i stora utskottet framställdes även ett annat ändringsförslag, jämlikt vilket största tillåtna hastigheten för omnibussar skulle höjas från 55 kilometer till 60 kilometer i timmen. Ändringsförslaget blev efter omröstning godkänt, varför den i § 28 stadgade maximihastigheten för omnibussar sålunda fastställts till 60 kilometer i timmen.

Såsom redan tidigare framhållits, har stora utskottet icke vidtagit andra ändringar i lagutskottets förslag.

Med anledning härav får stora utskottet vördsamt föreslå,

att landstinget måtte antaga nedanstående

"L a n d s k a p s l a g

om trafik med motorfordon i landskapet Åland.

I Kap.

Allmänna bestämmelser.

§ 1.

374 Trafik med motorfordon är tillåten å allmän väg samt å gata och torg med de inskränkningar och under iakttagande av de närmare föreskrifter, som ingå i denna landskapslag eller på grund av densamma meddelas.

Är trafik å enskild väg, som allmänt befares, icke förbjuden, gäller ifråga om automobiltrafik även å sådan väg, vad i denna landskapslag stadgas beträffande trafik å allmän väg.

§ 2.

Högsta inseendet över trafiken med motorfordon i landskapet Åland samt den allmänna övervakningen av denna trafik inom landskapet tillkommer landskapsnämnden.

Den närmaste tillsynen över trafiken med motorfordon och den omedelbara övervakningen av därom gällande bestämmelsers efterlevnad åligger polismyndighet i landskapet.

Landskapsnämnden äger dessutom förordna även andra härför lämpliga personer att övervaka trafiken med motorfordon.

Med avseende å trafikens övervakande tillkommer besiktningsman och av landskapsnämnden förordnad trafikövervakare polismans befogenheter.

§ 3.

I denna landskapslag förstås med

motorfordon: för färd på marken avsett, för person- eller godsbefordran inrättat fordon, som för framdrivande är försett med motor eller drives med elektricitet eller ånga och icke löper på skenor;

automobil: motorfordon, som är försett med tre eller flera hjul, där icke fordonet enligt det följande är att anses såsom motorcykel;

personautomobil: automobil, som är byggd för befordran av personer till ett antal av högst åtta, föraren medräknad;

omnibus: automobil, som är byggd för befordran av ett större antal personer än åtta;

lastautomobil: automobil, som är byggd för befordran av gods;

motorcykel: motorfordon, som, bortsett från bivagn (sidovagn), är försett med endast två hjul;

motorredskap: traktor, lokomobil, lantbruks- eller vägmaskin samt annat dylikt allenast till arbetsredskap hänförligt fordon, vilket för framdrivandet är försett med motor eller ångmaskin och icke löper på skenor.

släpvagn: fordon för godsbefordran, vilket är avsett att för framfö-

rande tillkopplas omnibus, lastautomobil eller motorredsakp och icke löper på skenor.

Föreligger särskild anledning att hänföra viss fordonstyp till annat slag av fordon än som med tillämpning av ovan angivna beskrivningar skulle bliva fallet eller kan med avseende å viss fordonstyp icke med ledning av nämnda beskrivningar avgöras, till vilket slag av fordon detsamma är att hänföra, bestämmer därom landskapsnämnden.

II Kap.

Om automobils beskaffenhet och utrustning.

§ 4.

Automobil, vars egen vikt överstiger 350 kilogram, bör med tillhjälp av motorn kunna drivas såväl framåt som bakåt.

§ 5.

Automobil skall vara så konstruerad och utförd, att den ur trafiksäkerhetssynpunkt är fullt tillförlitlig och i övrigt för sitt ändamål lämplig.

Automobil skall vara försedd med:

1) styrinrättning, varigenom automobilen lätt kan styras och med lätthet vända;

2) två lättåtkomliga, av varandra oberoende bromssystem, av vilka åtminstone det ena skall äga förmåga att, även om föraren lämnat automobilen, på ett effektivt sätt hindra dess förflyttning även å sluttande mark;

3) anordning, varigenom motorn ögonblickligen kan stoppas eller kopplas från drivhjulen;

4) lämpliga anordningar för ljudsignal samt, om förbränningsmotor användes, effektiv ljuddämpare;

5) framtill två lyktor med vitt eller gult ljus, anbragta på vardera sidan om automobilen och på lika höjd över marken samt så starka, att vägen klart upplyses minst 100 meter framför automobilen och dessutom så beskaffade, att de vid behov kunna snabbt avbländas, samt baktill en lykta, som med vitt klart sken belyser automobilens igenkänningsmärke. Denna lykta skall även visa rött ljus bakåt;

6) baktill, antingen i förening med den under punkt 5 nämnda bakre lyktan eller fristående, en färgad lykta, som tändes vid bromsning av automobilen;

7) backspegel framtill, som möjliggör för föraren att överskåda den bakom liggande vägbanan;

8) å omnibus samt inom stadsområde jämväl å annan automobil i yrkesmässig trafik riktningsvisare av bruklig typ, för den händelse icke besiktningsman med avseende å vid lagens ikraftträdande i trafik varande omnibus eller automobil beviljat befrielse härifrån;

9) anordning, varigenom vindrutan framför föraren hålles genomskinlig; samt

10) å lastautomobil på vardera sidan tydlig uppgift om automobilens bärförmåga och totalvikt.

§ 6.

Handtag och andra anordningar för automobilens igångsättning, manövrering och bromsning ävensom för signalering skola vara så anbragta, att de icke kunna förväxlas och att föraren lätt kan åtkomma dem utan att flytta sig från sin plats eller vända sin uppmärksamhet från vägen.

Å automobil får ej finnas något, som från förarens plats skymmer vägen.

§ 7.

Å automobil böra motorn samt de behållare och rör, som innehålla flytande eller gasformigt bränsle, vara så förlagda, att de äro skyddade för yttre åverkan, samt så beskaffade, att de icke kunna förorsaka eldfara eller olyckshändelse genom explosion; ej heller får motorn utsläppa rök, ånga eller illaluktande gas i sådan grad eller på sådant sätt, att olägenhet därav uppkommer.

§ 8.

Hjulen å automobil skola vara försedda med luftringar. Endast å automobil, som är avsedd uteslutande för godsbefordran, må med landskapsnämndens tillstånd användas även halvmassiva gummiringar.

Är marken snötäckt eller isbelagd, vare broddning av hjulringarna eller annan därmed jämförlig åtgärd till förekommande av slirning tillåten. Även vid bar mark må å hjulringarna tillfälligt anbringas glidskydd, som ej skada vägen.

Luftring skall hava minst den bredd, som erhålles, då varje centimeter av bredden beräknas motsvara 115 kilogram av hjultrycket och därtill läggas 5 centimeter. Har automobil dubbelhjul, skall vardera ringens bredd på förenämnt sätt beräknas efter halva hjultrycket, dock att i stället för 5 centimeter tilläggas 7,5 centimeter. Med rings bredd avses obelastad,

...en det inre lufttrycket underkastad rings största yttre bredd i hjulaxelns riktning.

Det inre övertrycket i ring får utgöra högst 6 atmosfärer, där icke landskapsnämnden beträffande någon automobil eller automobiltyp annorlunda bestämmer.

Hjultrycket skall av besiktningsman bestämmas antingen direkt genom vägning eller, om möjlighet till vägning icke finnes, genom uträkning efter uppskattning.

III Kap.

Om besiktningsman och besiktning.

§ 9.

För verkställande inom landskapet av besiktning och annan förrättning, som i denna landskapslag avses, skall landskapsnämnden förordna besiktningsman.

Till denna befattning må ej utses annan än den, som genom avlagd examen vid teknisk läroanstalt eller genom sysslande med tillverkning eller reparation av motorfordon eller eljest förvärvat ingående kännedom om motorfordonens konstruktion, skötsel och manövrering och som därtill själv innehar kökort för rätt att föra automobil.

Besiktningsman må ej vara den, som tillverkar eller driver handel med motorfordon eller som yrkesmässigt meddelar undervisning till utbildning av förare; ej heller den, som är delägare i handelsbolag eller styrelseledamot i aktiebolag eller förening för ekonomisk verksamhet, som bedriver tillverkning eller uthyrning av eller handel med motorfordon.

§ 10.

Besiktningsman förordnas av landskapsnämnden, efter det befattningen varit under fjorton dagar lediganslagen och sedan länsstyrelsens i landskapet Åland yttrande över ansökningen inbegärts. Där omständigheterna sådant föranleda, må dock förordnandet av landskapsnämnden återkallas.

Besiktningsman åtnjuter arvode för varje förrättning enligt av landskapsnämnden fastställd taxa.

Instruktion för besiktningsmannen utfärdas av landskapsnämnden.

§ 11.

Innan anmälan göres för registrering av i landskapet förut icke registrerad eller ur registret avförd automobil, skall den underkastas besiktning och vid denna första besiktning godkännas.

Vid första besiktning skall genom automobilägarens försorg alla nödiga uppgifter meddelas besiktningsmannen samt fordonet framföras för besiktning. Sedan de meddelade uppgifterna blivit kontrollerade och i mån av behov kompletterade samt vid företagen provkörning utrönts, att automobilen uppfyller fordringarna i denna landskapslag, skall över förrättningen inom två dagar utfärdas besiktningsinstrument i tre exemplar, av vilka besiktningsmannen behåller ett. Landskapsnämnden bestämmer, vilka uppgifter besiktningsinstrument skall innehålla.

Besiktningsman är berättigad att utan besiktning och provkörning utfärda besiktningsinstrument för ny, av känd fabrik tillverkad personautomobil.

§ 12.

Automobil skall årligen före utgången av juni månad och omnibus dessutom ännu en gång före utgången av oktober månad genom ägarens försorg framföras till efterbesiktning på tid, som landskapsnämnden närmare bestämmer.

Har sådan ändring av automobil företagits, som föranleder ändring av anteckning i automobilregistret, eller finnes anledning att misstänka, att automobil ej längre är i föreskrivet skick, skall den ofördröjligen besiktigas. Om sådan besiktning gäller vad angående första besiktning är stadgat.

Där automobil för trafik godkänts, skall till automobilägaren utfärdas besiktningsmärke, som på synlig plats skall fastsättas å automobilen.

Ej må automobil, som ej befinner sig i föreskrivet skick, begagnas, innan felet avhjälpts, och böra automobilens igenkänningsmärken och registerutdrag av besiktningsmannen omhändertagas, tills felet avhjälpts och automobilen vid förnyad besiktning godkänts för trafik. Är bristfälligheten av den art, att någon omedelbar fara för trafiksäkerheten därav icke föranledes, vare besiktningsmannen dock berättigad att, innan åtgärd för hindrande av automobilens användning vidtages, förelägga viss tid, inom vilken bristfälligheten bör vara avhjälpt.

Hava igenkänningsmärkena och registerutdraget borttagits, kan automobilens ägare likväl berättigas att föra automobilen med tillhjälp av dess egen maskin till reparationsverkstad eller automobilens hemort och efter reparationen till förnyad besiktning. Angående igenkänningsmärkenas och registerutdragets borttagande skall i så fall utfärdas bevis, utvisande vart automobilen får föras och huru länge beviset är giltigt.

IV Kap.

§ 13.

Automobil må ej i andra fall än sådana, som angivas i 2 mom. av denna paragraf, tagas i bruk, innan den blivit besiktigad samt igenkänningsmärke tilldelats densamma.

Skall automobil, som ej undergått besiktning, med egen motor föras till besiktningsmannen för undergående av första besiktning, må sådant äga rum under villkor, att å automobilen föres skylt av modell, som av landskapsnämnden fastställts. Lag samma vare, om automobil provköres vid besiktning eller i och för försäljning. Sådan skylt skall emot nedsättning av skäligt belopp tillhandahållas vederbörande av besiktningsmannen, som, där skylten återställes, äger det nedsatta beloppet återbetala.

§ 14.

Hos landskapsnämnden skall föras automobilregister för införande av de uppgifter rörande automobiler, om vilka i denna landskapslag stadgas eller vilkas intagande i registret eljest varder föreskrivet.

§ 15.

Ansökan om registrering av automobil skall inom fjorton dagar, efter det automobilen förvärvats, göras av ägaren, eller, om automobilen tillhör staten, landskapet eller kommunen, av den myndighet eller person, som äger befogenhet att anställa förare å fordonet.

Nämnda skyldighet åligger dock icke den, som tillverkar eller bedriver handel med automobiler, ifråga om dylikt fordon, som av honom hålles på lager.

Har registrerad automobil förstörts eller kommer den av annan orsak icke vidare att inom landskapet användas, skall ägaren inom fjorton dagar, från det dylikt förhållande ägaren veterligt inträffade, därom göra anmälan i avseende å automobilens avförande från registret. Vid sådan anmälan skall fogas bevis till styrkande av de meddelade uppgifterna om automobilen.

Sedan automobil avförts från registret, må den ej i annan händelse än i § 13 säges användas i trafik, innan den ånyo inregistrerats.

Sker i andra fall, än vad ovan sagts, ändring i registrerat förhållande, skall därom anmälas till registret inom samma tid, som i första momentet säges.

330

§ 16.

Ansökan om registrering av automobil skall av ägaren göras skriftligen i två exemplar hos landskapsnämnden. Till ansökan skall fogas utredning om sökandens äganderätt till automobilen, antingen genom överlåtelsehandling eller skriftligt intyg av två trovärdiga personer, det rörande automobilen utfärdade besiktningsinstrumentet i två exemplar samt bevis över att stadgad försäkring blivit tagen. Vill ägare av ur registret avförd automobil taga automobilen i bruk, skall han i tillämpliga delar iakttaga, vad här ovan om förut icke registrerad automobil är sagt.

Har ägaren styrkt sin äganderätt till automobilen och är denna enligt besiktningsinstrumentet i föreskrivet skick samt behörigen försäkrad, skall automobilen registreras och registerutdrag utfärdas åt ägaren.

§ 17.

I registret skola för varje automobil antecknas registreringsdagen och registernumret, de i besiktningsinstrumentet ingående uppgifterna, uppgifter om försäkringen enligt försäkringsanstaltens bevis, dagen för registerutdragets utfärdande samt de uppgifter rörande automobilens beskattning, som särskilt föreskrivits.

§ 18.

Registrerad automobil skall förses med igenkänningsmärke, som upptager bokstäverna ÅL jämte automobilens ordningsnummer och som anbringas på automobilen såväl framtill som baktill på lämplig höjd över marken.

Landskapsnämnden meddelar närmare föreskrifter beträffande tillverkningen av igenkänningsmärken och fastställer den lösen, som av automobilägare skall för igenkänningsmärke erläggas.

§ 19.

Landskapsnämnden är berättigad att, då förhållandena sådant påkalla, till polisinrättningen i Mariehamn överlämna utgivandet av igenkänningsmärken samt meddela härav föranledda anvisningar.

§ 20.

Angående landskapsnämndens skyldighet att med vissa uppgifter, rörande i denna landskapslag avsedda motorfordon, tillhandagå länsstyrelsen i landskapet Åland stadgas särskilt.

V Kap.

Om förare av automobil.

§ 21.

331

Automobil må föras endast av den, som därtill innehar gällande tillstånd. Sådant tillstånd meddelas genom utfärdandet av privatkörkort åt person, som fyllt 18 år, och yrkeskörkort åt person, som fyllt 20 år. Dock må landskapsnämnden, där synnerliga skäl härför kunna påvisas, berättiga person, som fyllt 18 år, att erhålla yrkeskörkort.

Utan hinder härav må dock den, som utbildar sig till förare, äga företaga övningskörning å svagt trafikerad plats. Vid dylik övningskörning skall elev vid förarplatsen åtföljas av lärare, som i § 22 avses. Under körning anses läraren såsom förare av automobilen.

§ 22.

Utbildning av elev skall äga rum genom lärare, som innehar gällande körkort för rätt att föra automobil samt besitter vana och skicklighet vid körning med sådant fordon.

Är körskola inrättad för meddelande av sagda utbildning, skall skolan stå under ledning av lärare, som härtill av landskapsnämnden godkänts. Sådant godkännande kan, där skäl därtill prövas föreligga, av landskapsnämnden återkallas.

Envar, som annorledes än i körskola vill såsom yrke bedriva utbildning av automobilförare, skall härtill av landskapsnämnden godkännas.

§ 23.

Körkort är antingen privat- eller yrkeskörkort och utfärdas för fem års tid. Privat körkort utfärdas för privat körning. Yrkeskörkort bör den innehava, som för automobil i yrkesmässig trafik eller har sin huvudsakliga utkomst av anställning såsom automobilförare i annans tjänst.

Var, som önskar erhålla körkort, äger inför landskapets besiktningsman avlägga prov på sin förmåga att föra automobil. Provet avlägges för privat körning eller för yrkesmässig körning och skall, vid prov för sistnämnda slag av trafik, föraren visa sig vara i besittning av full förtrogenhet även med automobilens allmänna konstruktion och skötsel. Varder hans skicklighet vid provkörning godkänd och visar sig föraren dessutom vara förtrogen med stadgandena om trafik med motorfordon och de allmänna trafikföreskrifterna samt fyller han de i § 24 angivna villkor, skall åt honom av besiktningsmannen utfärdas körkort enligt av landskapsnämnden fastställt formulär. Vid sådant körkort bör tillika fogas fotografi av den, för vilken körkortet utställts.

Körkort, som utfärdats av behörig myndighet inom riket, medför rätt

382

för innehavare att utan vidare anmälan inom landskapet framföra automobil eller annat motorfordon.

Om i vad mån körkort, som utfärdats i Danmark, Norge och Sverige, medför rätt att föra automobil i landskapet, gäller vad därom i överenskommelser med Finland och dessa länder är föreskrivet.

Angående användning och giltighet i landskapet av körkort, som utfärdats för internationell trafik, är stadgat i internationella konventionen om automobiltrafik.

Önskar någon, som innehar utom riket utfärdat körkort av annat slag än i mom. 4 och 5 är sagt, föra automobil i landskapet, bör han i den ordning, som i detta kapitel stadgats, förskaffa sig körkort. Avses endast förande av personautomobil i privat trafik, vare besiktningsmannen likväl berättigad att efter egen prövning utan anställande av prov och förskaffande av annan föreskriven utredning meddela körtillstånd för en tid av högst tre månader.

§ 24.

Villkoren för körkorts erhållande äro:

a) att sökanden uppnått föreskriven ålder;

b) intyg av läkare, att sökanden ej lider av sådant lyte eller sådan sjukdom eller nedsättning i syn och hörsel, som väsentligen försvårar hans förmåga att föra automobil;

c) av sökanden undertecknad och till riktigheten bestyrkt uppgift, huruvida han tidigare sökt eller erhållit körkort;

d) intyg av vederbörande polismyndighet, att sökanden gjort sig känd för nykterhet, ordentlighet och ett hänsynsfullt uppträdande;

e) utredning därom, att sökanden icke dömts till straff för förande av automobil i berusat eller av starka drycker påverkat tillstånd eller att sökande, vars körkort på sådan grund återkallats, av landskapsnämnden berättigats att anhålla om nytt körkort;

f) att sökanden, i fråga om yrkeskörkort, åtnjuter medborgerligt förtroende och minst två månader praktiserat i automobilreparationsverkstad eller minst tre år innehaft privatkörkort;

g) att sökanden i fråga om att föra omnibus har minst två års körpraktik i yrkesmässig trafik.

§ 25.

Över utfärdade körkort skall av besiktningsmannen varje månad till

landskapsnämnden avlämnas förteckning jämte i föregående paragraf uppräkkade betyg och bevis. Över sålunda utgivna körkort skall å landskapsnämnden föras liggare eller kortregister, där innehavarens namn, födelseår och dag, yrke och hemvist samt körkortets löpande nummer ävensom dagen för körkortets utfärdande antecknas.

VI Kap.

Om körning med automobil.

§ 26.

Körning med automobil vare, där ej nedan annorlunda säges, tillåten å varje allmän väg samt i stad på gata och torg eller annan allmän plats.

Därest på grund av vägens eller gatans bredd eller beskaffenhet eller till följd av regnig årstid eller annan orsak automobiltrafik kan medföra särskild fara eller olägenhet eller skada väg eller gata, äge landskapsnämnden ifråga om landsbygden samt magistrat i stad att helt och hållet eller för viss tid eller med viss annan inskränkning förbjuda trafik med automobil.

Likaledes vare länsman berättigad att tillfälligt förbjuda automobiltrafik å viss del av väg eller över trumma eller bro, som därigenom kunde utsättas för skada, eller ock eljest, där synnerliga skäl sådant påkalla. Sådant förbud bör dock ofördröjligen underställas landskapsnämndens fastställelse.

I fråga om enskilda vägar och andra enskilda områden ankommer det på ägaren av vägen eller området att avgöra, huruvida körning med automobil därstädes må äga rum.

§ 27.

Vid framförande av automobil skall hastigheten anpassas efter trafiksäkerhetens krav och med hänsyn därtill, att föraren i alla situationer säkert behärskar fordonet.

§ 28.

Största tillåtna hastighet är på landsbygden för omnibus 60 och för lastautomobil 45 samt i stad eller tätt bebyggt område för båda dessa slag av automobiler 35 kilometer i timmen. För motorfordon med halvmassiga gummiringar vare högsta farhastighet 20 kilometer i timmen.

§ 29.

Automobilens bruttovikt (vagnens vikt jämte full last) må i trafik inom landskapet, med i § 26 gjorda förbehåll, icke överstiga 6.000 kilogram.

384

Dock vare vederbörande myndighet berättigad att på ansökan å särskild hu- vudsträcka medgiva trafik jämväl med tyngre automobil samt tillika före- skriva de villkor, under vilka sådan trafik får äga rum.

§ 30.

Vid körning med automobil må särskilt iakttagas:

att stor hastighet må komma till användning endast där körbanan är tillräckligt bred, torr och hård, sikten klar och trafiken i allmänhet lätt att bedöma;

~~att hastighet må komma till användning endast där körbanan är tillräckligt bred, torr och hård, sikten klar och trafiken i allmänhet lätt att bedöma;~~

att hastigheten bör nedbringas under mörker och i dimma samt invid skola, sjukhus och bro ävensom eljest å farliga ställen, så ock där, varest farten enligt uppställda trafikmärken bör saktas eller särskild försiktig- het i allmänhet iakttagas;

att i stad i gathörn och annan trafikledskorsning eller där körbanan är sådan, att automobilen lätt slirar, ej må användas större hastighet, än att automobilen vid behov kan tillräckligt hastigt stannas; samt

att på landsbygden i vägkurvor och stigningar samt jämväl annars, där sikten icke är klar, den körande skall hålla så nära högra vägkanten som möjligt och därvid ävensom i trafikledskorsningar, vid möte med eller om- körning av andra körande och vid halt före i nödig mån nedbringa hastig- heten.

§ 31.

Där allmän vägs svaga beskaffenhet eller uppblötta tillstånd eller an- nat särskilt förhållande sådant kräver, må landskapsnämnden föreskriva här- av betingad inskränkning i den tillåtna farhastigheten under hela året eller viss del därav eller beträffande motorfordon av viss beskaffenhet.

§ 32.

Ägare och förare av automobil skola tillse, att automobilens utrust- ning står i överensstämmelse med denna landskapslag och med stöd därav meddelade föreskrifter och att signal-, belysnings-, styr-, bromsnings- och övriga anordningar befinna sig i gott skick. Registerutdrag eller som registerutdrag gällande intyg samt körkort böra under körning medföras.

I stad och tätt bebyggt område på landsbygden är avgivande av ljudsig- nal förbjuden, utom där fara för påkörning eller sammanstötning är för

handen. Dock må vid framförande av automobil, varmed sjuk transporteras, eller polisautomobil, som användes för färd i brådskande tjänsteärende, eller ock av till brandväsendet hörande automobil, som användes vid färd till brandplats, om synnerligen stor hastighet är i fråga, sådana ljudsignaler avgivas, att andra vägfarande bliva till fyllest varskodda. Därvid må ock apparat med gäll ton användas.

§ 33.

Förare åligger:

att vid färd genom stad eller annat tätt bebyggt område ävensom vid möte med annan vägfarande avblända skenet från lyktorna;

att, då han lämnar automobilen, vidtaga sådana åtgärder, att densamma ej kan komma i gång av sig själv;

att, då han vill företaga omkörning, medels ljudsignal väcka den framförvarandes uppmärksamhet, och bör denne skyndsamt genom ljudsignal eller annat lämpligt tecken giva tillkänna, att signalen uppfattats, samt sakta farten; samt

att hava automobils belysningsanordningar såväl fram- som baktill tända vid färd i dimma eller skymning och under mörker samt att, då automobilen under mörker står å väg, gata eller annan allmän plats, som icke är tillräckligt belyst, hålla bländade signalljus tända.

VII Kap.

Föreskrifter rörande yrkesmässig automobiltrafik.

§ 34.

Person, som önskar betjäna allmänheten med körning emot ersättning, skall hos vederbörande myndighet skriftligen söka tillstånd därtill samt bilägga ansökningen prästbevis, uppgift å orten, där näringen huvudsakligast kommer att bedrivas, eller uppgift å den linje, som med automobilen skall trafikeras, samt, för såvitt den för trafiken avsedda automobilen redan är anskaffad, uppgift över dess registernummer.

Är den för trafiken avsedda automobilen ännu icke av sökanden anskaffad, då ansökan om uti mom. 1 omnämnt tillstånd göres, pröve vederbörande myndighet likväl behövligheten och lämpligheten av den ifrågakomna trafiken och förelägge, ifall hinder i sådant avseende icke anses vara förhanden, sökanden skälig tid att inkomma med uppgift över automobilens registernummer, vid äventyr att, om detta uraktlåtes, ansökan lämnas utan avseende.

Sådant trafiktillstånd meddelas för Mariehamn av magistraten samt för

landsbygden av landskapsnämnden.

När helst anledning därtill prövas föreligga, kan trafiktillstånd återkallas av myndighet, som meddelat detsamma.

§ 35.

Ansökan om trafiktillstånd, avseende linjetrafik, skall, utom i § 34 omförmälda utredning, innehålla uppgift, om trafiken avser passagerar- eller godsbefordran eller vardera ävensom om den taxa, vilken härför önskas fastställd, samt tidtabell.

Innan dylikt trafiktillstånd meddelas, skall vederbörande myndighet infordra besiktningsmannens utlåtande därom, huruvida den avsedda automobilen är för trafiken lämplig; sökanden dock obetaget att själv till ansökningen foga dylik utredning ävensom övrig nödigbefunnen sådan.

§ 36.

Vid prövning av ansökan om tillstånd till linjetrafik eller lokaltrafik skall hänsyn tagas till behövligheten och lämpligheten av den ifrågakomna trafiken. Om särskilda omständigheter sådant påkalla, må dylik hänsyn tagas vid prövning även av ansökan om tillstånd till annan yrkesmässig trafik.

§ 37.

Automobil må icke användas i yrkesmässig trafik utan att vara härtill av besiktningsman särskilt godkänd.

§ 38.

Taxa för såväl linje- som lokaltrafik fastställes av den myndighet, som meddelat trafiktillståndet. Taxan, som ej må överskridas, skall av automobilföraren städse medhavas för att på anfordran av polisman eller trafikant uppvisas.

§ 39.

Vid befordran av passagerare i yrkesmässig trafik får förare ej röka tobak.

VIII Kap.

Om motorcyklar.

§ 40.

I avseende å motorcykels utrustning gäller i tillämpliga delar, vad ovan stadgats om automobil, dock sålunda, att motorcykel icke behöver vara försedd med mer än en bromsinrättning och flere än två lyktor, den ena framför och den andra bakom.

Är till motorcykel kopplad sidovagn, skall jämväl denna framtill på yttre sidan förses med lykta med vitt sken.

§ 41.

Beträffande besiktning och registrering av motorcykel ävensom rätt att föra dylikt fordon skall tillämpas, vad ovan i sådant avseende om automobil stadgas, dock så, att motorcykels förare bör hava fyllt 16 år och att vid prövning inför besiktningsman avseende skall fästas huvudsakligast vid förarens förtrogenhet med konstruktionen, skötseln och manövreringen av motorcykeln samt kännedom om gällande stadganden rörande trafik med motorfordon och de allmänna trafikföreskrifterna. Utfärdat körkort skall innehålla tillstånd att föra motorcykel, men medför icke rätt att föra automobil.

Körkort, berättigande att föra automobil, berättigar även till förande av motorcykel.

Motorcykel skall förses med igenkänningsmärke i enlighet med vad därom i fråga om automobil stadgas, med den skillnad att det ena av igenkänningsmärkena, där bokstäver och siffror anbringas å vardera sidan av plåten, fästes å cykelns framsida i dess längdriktning.

Angående igenkänningsmärke för motorcykel meddelar landskapsnämnden närmare bestämmelser.

§ 42.

Motorcykel må framföras även å väg, varpå automobiltrafik icke är tillåten, därest ej i § 26 omnämnda förbud avser även motorcykel eller därest ej vägen tillhör enskild.

IX Kap.

Om motorredskap och släpvagn.

§ 43.

Beträffande traktor, lokomobil, lantbruksmaskin och vägmaskin, vilka för framdrivande äro försedda med motor eller ångmaskin, skall iakttagas följande:

Motorredskap må annorstädes än å arbetsplats endast under färd från och till denna plats samt eljest tillfälligtvis framföras på allmän väg och gata eller annan allmän plats. Sådant framförande må endast ske i händelse redskapet med hänsyn till tyngd eller hjulens beskaffenhet ej kan åsamka körbanan skada.

Vid sådan färd må motorredskapet, om detta försetts med gummihjul, ej

framföras med högre hastighet än 15 kilometer i timmen, men i annat fall högst 10 kilometer. I mörker skall å redskapet föras lykta med vitt sken, så anbragt, att detsamma är synligt såväl framåt som bakåt. Är motorredskapet försett med släpvagn, skall jämväl å denna föras vitt ljus, som är synligt bakåt.

§ 44.

Släpvagn må användas med tillstånd av landskapsnämnden. Dess konstruktion prövas av besiktningsman.

X Kap.

Ansvarsbestämmelser.

§ 45.

Var, som bryter mot bestämmelserna om motorfordons maximihastighet eller om försiktig körning, straffes med böter. Har han därvid ådagalagt grov vårdslöshet eller visat uppenbar likgiltighet för andras trygghet, vare straffet fängelse i högst ett år.

§ 46.

Var, som vid framförande av motorfordon är drucken eller påverkad av starka drycker, straffes med fängelse i högst två år, eller, där omständigheterna äro synnerligen mildrande, med böter.

Lag samma vare, där ägare eller innehavare av motorfordon överlämnar sitt fordon att brukas av person, som är uppenbart drucken eller som han vet vara påverkad av starka drycker.

§ 47.

Var, som bryter mot bestämmelserna i denna landskapslag eller mot av myndighet i stöd av densamma meddelade föreskrifter, straffes, där ej i §§ 45 och 46 eller i allmän lag strängare straff för överträdelsen är utsatt, med högst femtio dagsböter.

Dock vare den, som vid framförande av motorfordon underlåter att medföra i § 32 nämnda handlingar och senast å den tredje söckendagen därefter uppvisar dem för vederbörande polismyndighet, fri från straff, där omständigheterna giva vidhanden, att förseelsen föranletts av tillfälligt förbiseende.

§ 48.

Har förare genom laga kraft vunnet eller slutligt utslag dömts till straff för framförande av motorfordon i berusat eller av starka drycker påverkat tillstånd, skall körkortet helt och hållet återkallas. Sedan

minst fem år förflutit efter återkallandet, kan landskapsnämnden efter prövning bevilja den dömde rätt att anhålla om nytt körkort.

Körkort skall helt och hållet eller för viss tid återkallas, där mot föraren yppats omständigheter, vilka jämlikt § 24 mom. b) och d) utgöra hinder för erhållande av körkort.

Har förare annorlunda, än vad i mom. 1 är sagt, överträtt stadgandena i denna landskapslag eller bestämmelserna i gällande trafikstadga, kan hans körkort återkallas för viss tid eller helt och hållet.

Körkort återkallas av landskapsnämnden.

Polismyndighet må efter omständigheterna interimistiskt borttaga körkort redan innan beslut om dess återkallande fattats eller vunnit laga kraft. Sådan åtgärd skall omedelbart underställas landskapsnämndens prövning.

Beslut, varigenom landskapsnämnden återkallat körkort, skall antecknas i den liggare eller det kortregister, varom i § 25 är stadgat, samt kungöras uti sådan tidning, vari landskapets allmänna förfoganden böra tillkännagivas. På samma sätt bör förfaras, där, efter återkallande av körkort, nytt sådant utfärdats.

§ 49.

Har någon, som innehar körkort, ådömts straff för överträdelse av denna landskapslag eller på grund därav meddelade föreskrifter, skall domstolen insända anmälan om sitt utslag till landskapsnämnden.

§ 50.

Besvär över beslut, som av magistrat och polismyndighet med stöd av denna landskapslag meddelats, kunna inom femton dagar anföras hos länsstyrelsen i landskapet Åland.

Av länsstyrelsen eller landskapsnämnden meddelat beslut överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen inom trettio dagar.

Av myndighet med stöd av denna landskapslag meddelat beslut skall gå i verkställighet, ändå att ändring däri sökes.

Uti denna paragraf nämnda besvärstider räknas från den dag vederbörande erhållit del av beslutet.

XI Kap.

Särskilda bestämmelser.

§ 51.

Vad i denna landskapslag är stadgat angående körhastighet avser i bråds-

kande fall icke automobil, som begagnas av läkare, sjukvårdare eller ackuschörska, stadda i yrkesutövning, ej heller ambulansvagn, ej heller automobil, som vid eldfara användes för brandväsendets räkning, ej heller automobil, i vilken polisman i tjänsteutövning färdas.

§ 52.

Förare, som på grund av tidigare av behörig myndighet utfärdat tillstånd äger föra automobil eller motorcykel, vare under fem års tid efter denna lags ikraftträdande därtill fortfarande berättigad.

§ 53.

Å landskapsnämnden ankommer att fastställa formen för körkort samt att meddela tilläventyrs erforderliga anvisningar rörande tillämpningen av denna lag.

§ 54.

Denna landskapslag, varigenom landskapslagarna av den 30 april 1927 om trafik med motorfordon, av den 15 juni 1930 om ändring av § 30, av den 10 mars 1931 angående ändring av §§ 12 och 24 samt av den 12 mars 1937 angående tillägg till § 30 av förstnämnda landskapslag upphävas, träder omedelbart i kraft."

Mariehamn, den 1 december 1938.

På stora utskottets vägnar:

Karl Aug. Helin.

Fridamsel

Närvarande i utskottet: Ordföranden Helin samt medlemmarna Bengtz, Bertell, Lennart Mattsson, Nordström, Påvals, Wilén och Åkerfelt ävensom suppleanterna Husell och Larson.